

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Physical Planning Construction and
Environmental Protection

Broj: 05-05-26804-15/19 RA
Sarajevo, 19.09.2019. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

- o v d j e -

n/r Elmedin Konaković, predsjedavajući

PREDMET: Dostava odgovora na zastupničko pitanje - zastupnica Neira Dizdarević

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo Neira Dizdarević, na Jedanaestoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj 15.07.2019. godine, u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori" u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo, postavila je zastupničko pitanje, kako slijedi:

"Molim Vladu KS, kao i resorno ministarstvo, da me obavijeste na koji način je Kanton Sarajevo bio uključen u aktivnosti na utvrđivanju budućeg obuhvata zaštićenog područja Bjelašnica - Visočica - Treskavica - Kanjon Rakitnice, te na koji način mogu biti uključeni građani?"

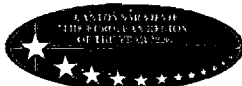
Prema članu 115. Zakona o prostornom uređenju FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10) do donošenja Prostornog plana Federacije primjenjuje se Prostorni plan Bosne i Hercegovine za period od 1981. do 2000. godine u dijelu koji nije u suprotnosti sa Ustavom Federacije BiH, a prema Prostornom planu BiH od 1981. pomenuto područje planirano je kao Nacionalni park, stoga molim Vladu KS, te resorno ministarstvo da me obavijeste koji su planovi Vlade KS po pitanju zaštite prirode (rezervata prirode, spomenika prirode...), zaštite vezane za III vodozaštitnu zonu, razvoja privrede i turizma na pomenutom prostoru, koliko činjenica da je to Nacionalni park dozvoljava pomenute planove i već poduzete aktivnosti.

Također ukoliko resorno ministarstvo posjeduje kartu područja planiranog kao Nacionalni park shodno Prostornom planu BiH iz 1981. godine da mi je dostavi."

ODGOVOR:

Aktivnosti na utvrđivanju budućeg obuhvata zaštićenog područja Bjelašnica - Visočica - Treskavica - Kanjon Rakitnice realizuju se kroz Projekat "Postizanje očuvanja biološke raznolikosti kroz uspostavljanje i efikasno upravljanje zaštićenim područjima i izgradnju kapaciteta za zaštitu prirode u Bosni i Hercegovini."

Projekat finansira Globalni fond za okoliš (GEF), a isti se implementira od strane Programa Ujedinjenih nacija za okoliš (UNEP) u saradnji sa nadležnim ministarstvima i institucijama u Bosni i Hercegovini (BiH). Projekat je započeo 2017. godine, a trajaće (uz odobreno produženje) do kraja 2020. godine.

web: <http://mpz.ks.gov.ba>
e-mail: mpz@mpz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-029,
Fax: + 387 (0) 33 562-031
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Projekat je usmjeren na prevazilaženje osnovnih problema koji su identifikovani u strateškim dokumentima i politikama za zaštitu prirode u Bosni i Hercegovini, kao što su nedovoljno razvijena mreža zaštićenih područja, manjak monitoringa biološke raznolikosti i slab finansijski okvir za zaštitu prirode. Izvršni partneri i osnovni korisnici Projekta, u skladu sa svojim nadležnostima za zaštitu prirode, jesu Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske i Federalno ministarstvo okoliša i turizma. Ostali ključni akteri u pripremi i provođenju Projekta su Republički zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Republike Srpske, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnosti Republike Srpske, Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH, te Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo.

Treba istaći da je projektom (kojem je ovo Ministarstvo dalo podršku) prvobitno bilo planirano da se zaštita uspostavi na dijelu masiva koji pripada Kantonu Sarajevo, tj. za područje **Bjelašnica - Igman - Treskavica - Kanjon rijeke Rakitnice**.

Naime, prema važećem Prostornom planu Kantona Sarajevo za period 2003. - 2023. godina, odnosno njegovim izmjenama i dopunama ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 26/06, 4/11 i 22/17), Projektno područje sastoji se od dvije odvojene prirodne cjeline, koje su stavljene u različitu nadležnost i to jedna u kantonalnu, a druga u federalnu nadležnost. Radi se o Prirodnoj cjelini Bjelašnica, Rakitnica, Visočica i Treskavica od značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine (površine 14.180 ha, koja zauzima područja općina Hadžići i Trnovo, a prostire se južnim obroncima Bjelašnice, te prostorima Rakitnice, Visočice i Treskavice), te Prirodnoj cjelini Bjelašnica i Igman od značaja za Kanton Sarajevo (površine 19.233 ha, koja zauzima područja općina Hadžići, Trnovo i Ilidža i obuhvata sjeverni dio Bjelašnice s Igmanom do granica Urbanog područja i zaštićenog područja Vrela Bosne). Pitanje koje se od početka nametnulo jest koje područje treba biti predmet valorizacije i Stručnog obrazloženja za proglašenje zaštite.

U tom kontekstu, na posljednjem sastanku na kojem su prisustvovali predstavnici Ministarstva (28.06.2018. godine) zastupan je stav, da se valorizacija prostora izvrši u granicama obuhvata koje su definisane važećim Prostornim planom Kantona Sarajevo za Prirodnu cjelinu Bjelašnica i Igman od značaja za Kanton Sarajevo, a da se područje od interesa za Federaciju BiH treba prodiskutovati na nivou Upravnog odbora projekta, odnosno iskomunicirati sa resornim Federalnim ministarstvom prostornog uređenja i Federalnim ministarstvom okoliša i turizma. Prethodno navedeno je zbog dilema li će se koristiti obuhvat iz važećeg Prostornog plana Bosne i Hercegovine za period od 1981. do 2000. godine (prema kojem je za predmetni prostor utvrđena kategorija "Nacionalni park"), ili će se tretirati obuhvat koji je u Prostornom planu Kantona Sarajevo utvrđen kao područje od značaja za Federaciju.

Pri tome treba uzeti u obzir odredbe člana 145. stav (2) Zakona o zaštiti prirode ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/13), kojim je propisano, da će se granice zaštićenog područja utvrditi u skladu sa relevantnim dokumentima prostornog uređenja, prema Zakonu o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH.

Ne treba zanemariti ni činjenicu, da je na sastanku održanom 06.06.2018. godine UNEP iskazao nezadovoljstvo stepenom realizacije projektnih aktivnosti koje su do tada provedene za područje Bjelašnica - Kanjon Rakitnice - Igman - Treskavica, a zbog nedovoljnog nivoa interesa i odaziva lokalne samouprave, te je čak razmatrana i mogućnost zamjene projektnog područja sa nekim drugim gdje lokalna zajednica prepoznaje koristi od zaštite, koja bi se provela kroz Projekat koji je finansiran sa globalnog nivoa. Tom prilikom je zaključeno, da nema smisla čekati sa implementacijom projektnih aktivnosti na predmetnom području zbog neangažmana, odnosno neuključenosti Općine Ilidža, posebno nakon svih poziva i načina animiranja od strane predstavnika UNEP-a.

Nakon pomenutog sastanka s kraja juna prošle godine, Kanton Sarajevo odnosno ovo Ministarstvo nije više bilo pozivano na dodatne konsultativne sastanke koji su u međuvremenu održani sa lokalnom samoupravom u funkciji definisanja granica obuhvata. Jedino smo informisani, da je područje Igmana izostavljeno iz dalje valorizacije, a da se Općina Konjic u novembru 2018. godine priključila projektu s molbom, da se u obuhvat uključi Visočica i kanjon rijeke Rakitnice koje se nalaze

web: <http://mpz.ks.gov.ba>
e-mail: mpz@mpz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-029,
Fax: + 387 (0) 33 562-031
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

na teritoriji ove općine, što je i prihvaćeno. Takođe smo obaviješteni, da su izvršena samo djelimična terenska istraživanja prostora i valorizacija istog, da je u pripremi Stručno obrazloženje za proglašenje zaštite, a što prema Zakonu o zaštiti prirode nije moglo biti dovoljno da se predmetnom prirodnom području dodijeli kategorija III - Park prirode.

Federalnim Zakonom (član 145.), svaki zakon o proglašenju zasniva se na stručnom obrazloženju kojim se utvrđuju vrijednosti područja ili komponente prirode koja se predlaže za zaštitu, način upravljanja tom prirodnom vrijednošću, potvrdi predlagača akta o proglašenju, te osiguranim sredstvima za provođenje mjera zaštite. Stručno obrazloženje sadrži detaljni opis obilježja i vrijednosti koja se zaštićuje, ocjenu stanja prirodne vrijednosti koja se želi zaštititi, posljedice koje će donošenjem akta o proglašenju proisteći, odluku nadležnog organa o izdvajanju pod zaštitu, te ocjenu i izvore potrebnih sredstava za provođenje akta o proglašenju zaštićene prirodne vrijednosti.

Ovo posebno navodimo imajući u vidu činjenicu, da je prema članu 144. stav (3) istog Zakona propisano, da se zaštićene prirodne vrijednosti kategorije III, IV, V i VI, a koje se nalaze na području dva ili više kantona, proglašavaju zakonom koji donosi Parlament Federacije **uz saglasnost zakonodavnih tijela kantona.**

Dana 25.07.2019. godine održana je Tematska sjednica općinskih vijeća Hadžići i Trnovo u okviru uspostave zaštite područja "Bjelašnica - Visočica - Treskavica - Kanjon rijeke Rakitnice", na kojoj su, a kako smo informisani, općinskim vijećnicima prezentovane, između ostalog, i granice budućeg obuhvata, kao i kategorija zaštite, odnosno Park prirode. Obuhvat budućeg zaštićenog područja Bjelašnica - Visočica - Treskavica - Kanjon Rakitnice, nakon provođenja zakonske procedure proglašenja zaštite, iznosio bi oko 23.000 hektara, a uključivao bi teritorij općina Trnovo (8.627 ha), Hadžića (5.661 ha), te Konjica (8.640 ha). Tematska sjednica održana je u cilju dobijanja saglasnosti općinskih vijeća za uspostavu zaštite predmetnog područja, kako je propisano članom 144. stav (5) Zakona o zaštiti prirode. Međutim, pomenutom odredbom definisano je da se "uspostava zaštićenih područja, na federalnom ili kantonalnom nivou, može provoditi uz saglasnost općinskih vijeća **na čijim područjima se prema prostornom planu prostire zaštićeno područje.**"

Imajući u vidu navedenu odredbu, kao i činjenicu da su granice obuhvata teritorije općina Trnovo i Hadžići prema Prostornom planu Kantona Sarajevo reducirane za Igman, Ilidžu i dijelove Trnova, nejasno je na bazi čega su onda iste uopće utvrđene, ako se zna da nisu pratile važeću prostorno - plansku dokumentaciju na nivou Kantona, a što implicira da nije urađena ni valorizacija čitavog prostora Prirodne cjeline Bjelašnica i Igman niti su utvrđene sve vrijednosti ili komponente prirode koje se predlažu za zaštitu. Takođe nisu ili su vrlo površno obavljena terenska istraživanja, a nije pripremljeno ni Stručno obrazloženje za proglašenje zaštite jer aktivnosti na nastavku izrade pomenutog elaborata valorizacije tek predstoje u ovoj i narednoj godini, i dr.

Prema našim saznanjima, obavljena su primarna terenska istraživanja biodiverziteta (flora i fauna), ali pored njih bilo je važno obraditi i druge karakteristike prostora posebno fizički diverzitet, između ostalog geologiju, hidrologiju i morfologiju područja, kao i kulturno - historijsko naslijeđe, a ove tematske oblasti bi bile već dijelom prijedloga sadržaja Stručnog obrazloženja za predmetno područje. Upravo nova terenska istraživanja svih vrijednosti predmetnog obuhvata koje ulaze u valorizaciju i koja su trebala biti detaljno obrađena u okviru Projekta, trebala su prema IUCN kategorizaciji i federalnom Zakonu o zaštiti prirode da pokažu o kojoj se tačno kategoriji zaštite radi.

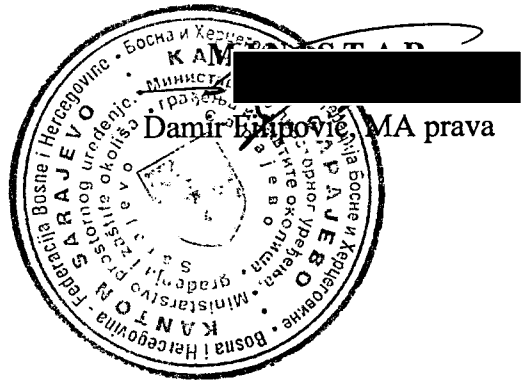
Od početka realizacije Projekta insistirali smo na kvalitetnoj stručnoj elaboraciji prirodnih vrijednosti, te ostvarivanju kontakata sa svim korisnicima u prostoru, s ciljem objašnjenja razloga za zaštitu i koristi od ekosistemskih usluga koje se mogu ostvarivati u zaštićenim prirodnim područjima. Rezimirajući navedeno može se konstatovati, da je ovo Ministarstvo bilo djelimično upućeno u predmetni Projekat, da imamo ozbiljne prigovore na provedeni postupak koji je Zakonom o zaštiti prirode jasno propisan, te da smo nezadovoljni činjenicom da je izvan razmatranja ostala prirodna cjelina od značaja za Kanton Sarajevo, čime je bez objašnjenja podijeljen integralni prirodni prostor. Budući, da Zakon o zaštiti prirode definiše više koraka koji trebaju da uslijede prije donošenja konkretnog zakonskog propisa, treba insistirati na razjašnjenju svih gore navedenih otvorenih pitanja i dilema.

Inače, članom 146. Zakona o zaštiti prirode definisana je obaveza obavještanja javnosti o prijedlogu za proglašenje prirodne vrijednosti zaštićenom. Obavještanje javnosti podrazumijeva javni uvid u predloženi akt o proglašenju zaštite prirodne vrijednosti i stručno obrazloženje s kartografskom dokumentacijom. Javni uvid o prijedlogu akta o proglašenju zaštite prirodne vrijednosti provodi se u jedinicama lokalne samouprave na području kojih se nalazi prirodna vrijednost i traje najmanje 30 dana. Predlagač akta o proglašenju zaštićene prirodne vrijednosti dužan je očitovati se o podnesenim primjedbama prilikom javnog uvida u roku od 30 dana od dana dostavljanja primjedbi, a podnesene primjedbe i očitovanja postaju sastavni dio dokumentacije na kojoj se zasniva prijedlog za proglašenje. Obavijest o mjestu i datumu održavanja javnog uvida objavljuje se najmanje u jednom dnevnom listu, a sadrži podatak gdje se može pregledati kartografska i druga dokumentacija u vezi s predloženom zaštitom.

Na kraju, Ministarstvo ne posjeduje kartu područja planiranog kao Nacionalni park iz Prostornog plana Bosne i Hercegovine iz 1981. godine.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- ⊖ Naslov
- Stručna služba Vlade, ovdje (na znanje)
- Evidencija
- a/a

web: <http://mpz.ks.gov.ba>
e-mail: mpz@mpz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-029,
Fax: + 387 (0) 33 562-031
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

